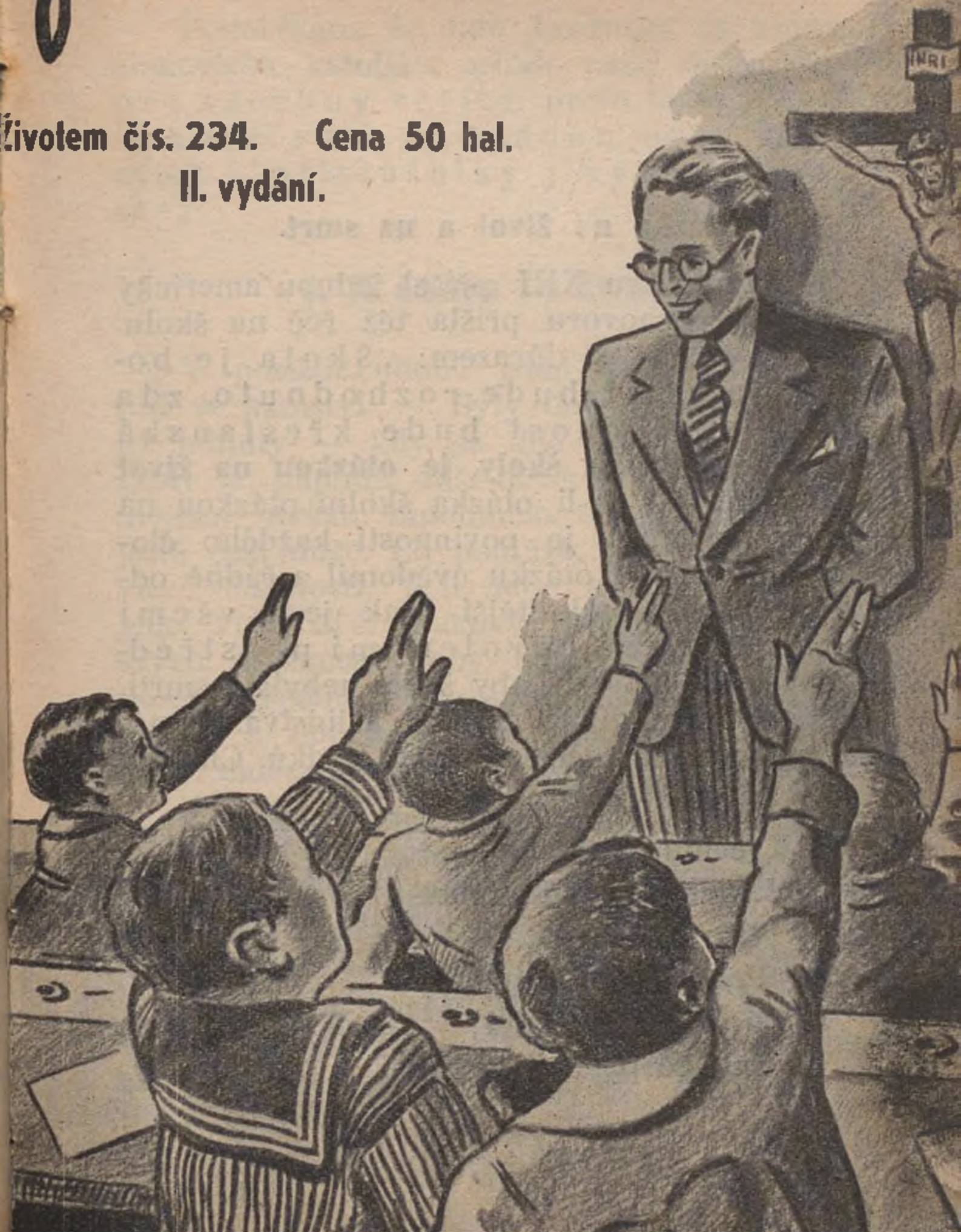


JAKOU SKOU CHCEME

Životem čís. 234. Cena 50 hal.
II. vydání.



Otázka na život a na smrt.

K papeži Lvu XIII. přišel jednou americký biskup. V rozhovoru přišla též řeč na školu. Papež prohlásil s důrazem: „Škola je bojiště, na němž bude rozhodnuto, zda lidská společnost bude křesťanská nebo ne. **Otázka školy je otázkou na život a na smrt.**“ — Je-li otázka školní otázkou na život a na smrt, je povinností každého člověka, aby si tuto otázku uvědomil a řádně odpověděl. To nejdůležitější však jest: všemi silami a všemi dovolenými prostředky **pracovati** k tomu, aby škola nebyla k smrti, nýbrž k životu dítěte, národa a lidstva. Pomáhati k tomu jest účelem těchto řádků. Chceme odpověděti na otázky:

- I. K čemu je škola?
- II. Jaká je dnešní škola?
- III. Co žádáme?
- IV. Proč to žádáme?
- V. Co se nám namítá?
- VI. Jak dospějeme k cíli?

Podotýkám, že tato brožurka je psána se stanoviska katolíka, avšak naše důkazy platí pro všechny věřící; proto tento spis chce vyburcovati ze spánku nejen katolíky, nýbrž i příslušníky jiných náboženství.

I. K čemu je škola?

V poslední době jsme zažili veliký přerod ve školství. — Byly doby — chvála Bohu již minuly — kdy se lidé domnívali, že úkol školy je: naplniti duši dětskou co nejvíce vědomostmi. Avšak zapomnělo se, že rozum není ještě celá duše. Co pomůže, má-li člověk sebevíce vědomostí, je-li jeho srdce zkažené a jeho vůle zlá. Takový člověk bude užívatí svých vědomostí, aby lidstvu mohl tím více škoditi. Vědomosti jsou jako nůž, můžeš jich užívatí k dobrému, ale i ke zlému. Mezi zločinci nalézáme mnoho lidí inteligentních!

Z těchto poznatků se přišlo k závěru: úkol školy není jen vzdělávati rozum, nýbrž i zušlechťovati všechny schopnosti duše, aby z dítěte se stal člověk **dobrý**! To je základ nové, činné školy.

Rozum a zkušenost nám však praví, že výchova k dobrému, čili k mravnosti, není možná bez náboženství. (Viz brož. „Mravnost bez Boha“, Životem č. 172.)

Bez Boha člověk ani neví k čemu je na světě, ani co je dobré a zlé. — Křesťanství dává lidstvu nejdokonalejší mravní řád. A nejen dává přikázání, nýbrž i modlitbou a svátostmi dodává člověku milosti a síly k dosažení nejvyšší mravní dokonalosti.

Právě se stanoviska moderní pracovní neb činné školy musí se žádati, aby těchto momentů bylo použito ve výchově.

Porovnejte s tímto požadavkem moderní pedagogiky zpátečnické názory pokrokového učitelstva: „Škola má býti zbavena jednostranných vlivů konfesijních, neboť tyto vlivy jsou vždy zárodky příští nesnášenlivosti v občanském životě a maří demokratickou spolupráci. Proto žádáme, aby veškeré vyučování náboženství církevními orgány a jiné konfesijní úkony byly přeloženy zcela mimo rámec veřejného školství.“ (Resoluce Svazu čsl. učitelstva roku 1935!)

Duše dítěte má tedy býti roztrhána! Nepříčí se to základním požadavkům výchovy?

Oč moderněji zní slova papeže Pia XI. v jeho encyklice o výchově: „Opravdu, nesmíme nikdy pustiti se zřetele, že předmětem křesťanské výchovy je celý člověk, duch spojený s tělem v jedné přirozenosti, ve všech schopnostech přirozených i nadpřirozených, jak nás jej učí poznávati zdravý rozum a Zjevení.“

II. Jaká je naše škola?

Nynější škola naše neodpovídá požadavkům moderní pedagogiky. Pedagogika žádá ucelenosti ve výchově, nynější naše škola však ponechává dítko vlivům často protichudným.

Jak známo, náboženství není vůbec povinným předmětem vyučování. Neboť každý, kdo chce, může svoje děti odhlásiti z náboženství. Dobře. Dejme tomu, že je to svoboda pro ty, kteří nevěří. Čekali bychom, že stejné svobody se těší ti, kteří věří. Ale co vidíme? Ve vyšších třídách středních škol a na učitelských ústavech od druhého ročníku se vyučuje náboženství jen tehdy, přihlásí-li se 20 studentů. Tedy není tu rovnoprávnost, nýbrž katolíci jsou nuceni teprve žádati o vyučování náboženství. Je tedy postaveno náboženství na roveň těsnopisu a podobným předmětům. Ale ne, ne na roveň. Neboť když do těsnopisu se hlásí 10 žáků, již se povolí. Když se však do náboženství hlásí 19 žáků nemůže se podle zákona povolit!

Na jednom učitelském ústavě hlásilo se do náboženství 100 žáků. Sepsal se protokol. Poslala se žádost na zemskou školní radu. Odtud žádost byla poslána na ministerstvo školství a konečně v listopadu, když už dva měsíce vyučování uplynuly, přišlo vyřízení z ministerstva, že se těm 100 žákům povolují 2 hodiny náboženství! Dovedete si představit, jak katecheta může 100 žáků z různých tříd zároveň učit, když ani takových místností není, kde by se směstnali? Konečně po dlouhém tahání byly povoleny další dvě hodiny. Je to rovnoprávnost věřících a nevěřících občanů?

Druhý příklad. Školský zákon praví: „Žáci ne-

smějí býti nuceni k náboženským úkonům.“ Ale též: „Škola nesmí odváděti od náboženských úkonů.“ První část zákona se přesně provádí. Druhá část? Každý rok vidíte o Božím Těle sta a sta dětí na výletech. — Na jednom gymnasiu také se usnesli profesori, že bude o Božím Těle výlet. Profesor náboženství protestoval. Ředitel na to odpověděl: „Jestli si to rodiče přejí, nic nemůžete dělati.“ Katecheta žádal: „Račte tedy zjistiti, zdali si rodiče přejí, aby jejich děti v době bohoslužeb konaly výlet.“ Ředitel žádal potvrzení od rodičů, a hle — převážná většina přála, aby jejich děti nešly na výlet v zasvěcený svátek. A tak výlet padl.

III. Jakou školu žádáme?

Píše mi právě katolický učitel: „Jde o ducha školy. Nejde odhlasovat nebo naříditi katolicitu školy.“ Mnozí katolíci se domnívají, že vyhráli boj o školu, když vynutili zavěšení křížů do škol. To by byl osudný omyl. Obraz Ukřižovaného jest jenom viditelným znamením ducha školy. Co by však pomohlo pouze znamení, kdyby nebylo ducha? Ne, nám nestačí obraz, nýbrž duch Ukřižovaného se musí vrátiti do škol. Papežská encyklika o výchově praví: „Vždyť škola nestává se tím, že se v ní vyučuje náboženství (často velice skrovně) školou podle ducha Církve a křesťanské rodiny, kterou by měly navštěvovati katolické děti. K tomu je třeba, aby veškeré vyučování a řád: učitelé, program a knihy všech předmětů byly proniknuty křesťan-

ským duchem pod řízením a mateřskou bdělostí Církve, takže náboženství jest opravdu základem a korunou veškerého učení.“

Při tomto našem stanovisku jsme velice liberální k nekatolíkům, ano i k bezvěrcům. Nechceme katolické školy pro děti nekatolické. Citujeme zas encykliku o výchově: „Církev jsouc tak pečlivá o neporušitelnost přirozeného výchovného práva rodiny, nedává souhlasu (leda za přesně stanovených podmínek a výhrad) pokřtíti děti nevěřících nebo jakkoli proti vůli rodičů pečovat o jejich výchovu, pokud děti se nemohou rozhodnouti samy svobodně pro víru.“ (Viz CJC can. 750, § 2.) Žádáme tedy pro děti katolické školy katolické, pro děti evangelické školy evangelické, pro děti židovské školy židovské a pro děti bezvěrců školy bezvěrecké.

IV. Oprávněnost našich nároků na školu.

1. Neutrální škola je nemožná.

T. G. Masaryk pravil k Čapkovi: „Já sám stále opakuju a zdůrazňuju, že náboženství je podstatným prvkem duchovního života a kultury.“

Je-li tomu tak, patří náboženství jako nejdůležitější základ do výchovy. Avšak škola bez náboženství je školou **proti** ná-

b o ž e n s t v í. Je možno, aby učitel, chce-li opravdu děti vychovávat, své náboženské nebo protináboženské přesvědčení stále skrýval?

M. B o u g l é, univ. profesor filosofie v Paříži, praví, že neutralita ve škole není ani možnou. „Všeobecně vzato, přiznávám se k tomu, nevěřím příliš, že by vyučování „čistě objektivní“ bylo možno na obecné škole. Je námramně nesnadno, aby učitel při tom se spokojil tím, že nechá mluvit fakta. Vždy v té neb oné formě vsunuje do výkladů své hodnocení. Chválí nebo haní, i kdyby to bylo tónem nebo chováním.“

Tak je tomu u učitele, který má dobrou vůli býti nestranným. Co však říci o těch, kteří nemají této dobré vůle? Proč se žádá škola neutrální? S potěšitelnou upřímností to prozradil M. V i v i a n i, bývalý státník a rozhodný stoupenec socialismu: „Neutralita byla vždy lží. Jistě byla snad lží nutnou, když se dělal za bouřlivých hněvů pravice školský zákon. Slíbil se tento prelud neutrality, aby se uspokojily jisté bázlivé živly, jichž spojení by bylo překážkou zákona. Než už jest na čase, aby se řeklo, že neutralita ve školách nebyla nikdy leč diplomatickou lží nebo přetvářkou, jíž si poměry žádaly. Dovo-
lávali jsme se jí, abychom uspali bojácné a úzkostlivé. Ale teď hrejme s odkrytými kartami; nikdy jsme neměli jiného úmyslu, leč školu učiniti protináboženskou, a

sice protináboženskou ve smyslu aktivním, zápasícím a bojovným.“ Co mínil Viviani r. 1904, míní dnes u nás převážná většina stoupenců laické školy.

Jak dovede býti neutrálním učitel, který ve své naduté povýšenosti píše:

„Kněz vštěpuje dětem víru v nadpřirozené bytosti, předkládá jim báčorky a vymyšlené příběhy jako pravdivé. Vychovává děti k nesmyslné víře v něco, co věda — dnes tak vyspělá — popře jako nesmyslnost. Zkrátka kněz křiví lidský rozum.“

O kněžích všeobecně soudí takto:

„Vždyť z krásných ideálů Ježíšových udělán byl výnosný obchod. Ohlupování lidu nese hojné ovoce. Zatemnělá duše a spící rozum nepostřehují, v jakém rozporu s evangeliem stojí životem „sluhové boží.“ Pozoruj je a dojdeš k smutné zkušenosti!“ (Věstník svazu č. učit. stát. škol v nár. smíš. území. Roč. XV., č. 18., str. 258.)

Prohlédněte si **učebnice** našich neutrálních škol! Několik brožur bychom museli napsati, kdybychom chtěli jen vypočítati všechny filosofické a historické bludy a urážky katolického náboženství v nich obsažené.

Jen několik ukázek:

V „Příručce mravouky“ od Novotného čteme: „Mé svědomí je mou vlastní církví.“ Z toho plyne pro dítě závěr: „Jiné církve tedy nepotřebujeme.“

V Dějepis pro školy měšťanské od J. Hor-

čičky a Jana Nešpora (vydaného v Praze roku 1926) se můžeme dočísti o církvi, která „trestala bludaře smrtí upálením“, (II. díl, str. 17), o církevní klatbě, na základě, které „prokletého mohl každý bez trestu zabít“ (II., 17), o jesuitech, kteří „nepřáli vzdělání rozumu a hověli pověrám“ (III., 116), o tom, že „Babyloňané měli mnoho bájí. Ty se potom objevily v bibli“ (I. 43).

Ale jedné věci si všimneme: V druhém dílu na straně 17. čteme: „Nejvíce se prohřešila církev na evangelickém učení o rovnosti všech lidí. Učila, že vrchnosti jsou od Boha a poddaní že jsou povinni jich poslouchati.“

Prosím: autoři učebnic pro československé děti kladou církvi za hřích to, co žádají československé zákony od příslušníků republiky: aby totiž poslouchali „vrchnosti“, to jest v našem případě československou vládu, její úřady a zákony a nařízení. Jistě velmi podivná občanská výchova!

„Vlastivěda“ pro 3., 4. a 5. škol. rok, X. vydání, přepr. od Antonína Votavy, okr. škol. insp. v Brně, vydaná v r. 1932, píše na str. 26. v článku o účtě k mrtvým, o kostře, která byla v hrobě nalezena obrácena. Tam čteme:

„Nebožtík byl asi pochován ve stavu podobném smrti, ale mrtev nebyl. Když ho pochovali, probíral se, v zoufalství se obracel, až se udusil.“

Odkud pisatel to ví, že nebožtík v zoufalství se obracel, neprozrazuje nám. Každý rozumný lékař nám řekne, že pro nedostatek vzduchu zdánlivě mrtvý by se ani neprobudil k vědomí. Ale to nic neškodí. Církev kremaci zapovídá, proto se musí psáti pro kremaci.

Na str. 17. téže učebnice docela otevřeně se píše o tom, že kremace je mnohem lepší, než pochovávání do hrobu. Tam čteme:

„V nejnovější době pokládáme ukládání mrtvol do země za nezdravé, neboť voda, jež může náhodou hrobem protékat, může se dostat do studní, z nichž lidé pijí. Proto (!) se mrtvoly spalují v t. zv. krematoriích a popel se ukládá v nádobách, zv. urny. Krematorium je i v Brně“ atd.

2. Požadavek svobody svědomí a demokracie.

Ústava československé republiky nám slibuje: **„úplná svoboda víry a svědomí je každému zaručena.“**

Neutrální škola je — jak jsme dokázali — protináboženská a olupuje tisíce a tisíce dětí o nejdražší poklad víry, ruší tedy ústavu republiky.

Jsme hrdi na to, že zatím, co kolem nás zuří násilnická diktatura, žijeme na „ostrovu demokracie“. Demokracie zaručuje každému občanu jeho práva, beznáboženská škola však dává právo jen rodičům bezvěrcům, odepírá však toléž právo rodičům věřícím. Když demokracie, tak demokracie všem!

3. Právo rodičů.

Školy vydržují z 78% katolíci svými daněmi. Z celých 15 milionů občanů je bez vyznání 853.717, tedy ani ne milion. Je to asi osmnáctina obyvatelstva. A tato osmnáctina obyvatel-

stva praví k 78% katolíkům: „My vám katolíkům blahosklonně dovoluujeme, že **můžete platit** milionové obnosy na **naši nevěreckou školu**, v níž **vaše** děti za **vaše** peníze budou vychovávány **proti vašemu náboženství**. Chcete-li však, aby vaše děti kromě této naší výchovy bezvěrecké se také něco málo dověděly o tom vašem náboženství, dovoluujeme vám, abyste na vaše útraty vedle těch 30 našich bezvěreckých hodin jim dali dvě privátní hodiny někde ve vašem kostele neb v sakristii!“

Taková logika má místo jenom v mozku velice volném, to jest v mozku prostém rozumu. Kdo si však ještě špetku rozumu zachoval, uznává, že taková „volnost“ je pro kočku.

My katolíci žádáme, ne jako dar z milosti, nýbrž jako právo, kterého přejeme i židům i nevěrcům: „Žádáme, aby za naše katolické daně byly státem pořízeny katolické školy, na nichž učí katoličtí učitelé, kteří nám dají záruku, že budou děti katolické vychovávat v duchu katolickém. Ať zařídí těm 853.717 bezvěrcům — ovšem mají-li děti — školy bezvěrecké, na nichž budou učit jen učitelé bezvěrci! Přejeme jim toho!“

Lyonský arcibiskup, kard. Maurin praví o škole: Žádná lidská moc nemůže vzít rodičům právo, aby dali svým dětem výchovu

jakou chtějí. Ať se nám jenom nepředkládají domnělá práva ředitelů státu. Odpovídáme, že autorita otcovská nemůže býti ani zrušena ani pohlcena státem, neb má svůj původ tam, kde ho má život.

Rodina je starší než stát, jak ve svých právech, tak i ve své existenci. Tato nauka tak souhlasí s přírodou, že i nej-samostatnější národové, jako byl římský, respektovali toto právo rodičů: chovali své děti a vybírali si pro ně učitele, požívající jejich důvěry. — Vy, otcové a matky, musíte tím rázněji vykonávatí toto své právo, neb jinak činíte se spoluvinnými na duchovní a morální vraždě, vydáváte-li probouzející se rozum svých dětí osudnému vlivu bludu a neřesti.

4. Povinnost rodičů.

Církevní zákoník (CJC) praví (kan. 1372 § 1.) „Všechny věřící jest vyučovati tak, že se jim nejen nic nepodává, co by bylo proti katolickému náboženství a čistotě mravů, nýbrž že výchova náboženská a mravní zaujímá vynikající místo.“ § 2. „Nejenom rodiče, nýbrž všickni, kteří zastupují jejich místo, mají podle kanonu 1113 právo a závaznou povinnost pečovati o křesťanskou výchovu dětí.“

Kanon 1374 nařizuje: „Katolické děti nesmí navštěvovati školy nekatolické,

neutrální, smíšené, které jsou otevřeny i nekatolickým dětem.“

Tento předpis zavazuje katolíky pod těžkým hříchem. Katoličtí občané mají tedy svatou povinnost, aby všemi dovolenými prostředky pracovali k tomu, aby pro katolické děti byly katolické školy.

5. Právo dítěte.

Dítě má právo, aby celá jeho duše se všemi schopnostmi byla vychována; má právo na všechny prostředky, vedoucí k dokonalosti; má právo, aby bylo vedeno ke všem pramenům šlechtnosti; má právo na život nadpřirozený.

Toho práva se mu dostává úplně jen ve škole katolické.

6. Zájem učitele.

Učitel opravdu spravedlivý musí uznati, že naše požadavky jsou oprávněné. Avšak jedná se též i o jeho vlastní zájem.

Nechceme, aby učitel byl nucen se přetvařovati. Musel by se však přetvařovati učitel nevěřící, chtěl-li by šetřiti práv dětí katolických. Toho ho chceme ušetřiti, žádáme-li, aby na katolických školách učili jen učitelé přesvědčení katolického a na školách beznáboženských, aby učili učitelé nevěřící.

7. Zájem státu.

V náboženské škole má stát nejlepší oporu, neboť mládež v takové škole na pevné půdě náboženské jest vychovávána v úctě k zákonu, k ideální obětavosti pro úkoly státu, k věrnému plnění povinností a ku pravé mravnosti.

V. Námítky proti škole katolické.

První námitka :

„Stát má právo na dítě. Jako nesmí matka státu odepřít syna, aby konal vojenskou službu, tak nesmí odepřít státu dítě, aby chodilo do školy.“

Tato námitka se přičí přirozenému právu. Stát sice má právo žádati od svých občanů, aby jej hájili proti útokům nepřátel, nemá však práva na statky duševní, nemá práva na víru a svědomí a proto nemá práva na monopol ve výchově. Vším právem praví encyklika o výchově:

Právo přednější než stát. Rodina má bezprostředně od Stvořitele poslání a tudíž i právo vychovávat potomstvo, právo nezci-
zitelné, ježto nerozlučně spjato s přísnou povinností, právo předcházející každému právu kterékoliv společnosti

světské a státu, tudíž neporušitelné žádnou mocností pozemskou.

Bylo by tedy proti přirozené spravedlnosti, kdyby dítě před užíváním rozumu bylo vzato péči rodičů, nebo kdyby se rozhodovalo o něm proti vůli rodičů. Je tudíž povinností rodičů starati se o ně až do doby, kdy dítě bude s to, aby se staralo samo o sebe, což jest samozřejmým právem rodičů. V té věci společný cit pokolení lidského jest do té míry jednohlasný, že by znamenalo odporovati mu otevřeně, odvážili-li bychom se tvrditi, že dítě, dříve než náleželo rodině, patří státu a že stát má nad výchovou svrchované právo.

Ale jest nesprávným důvodem, jež uvádějí obhájci této tese, že totiž člověk se rodí občanem a patří tudíž nejdříve státu, neboť pravdou jest, že dříve než je občanem, musí člověk žíti a že existence nemá od státu, nýbrž od svých vlastních rodičů, jak dí moudře Lev XIII.: „Děti jsou něčím z otce a jako rozšíření otcovy osobnosti, a chceme-li mluvit přesně, jsou částí společnosti světské, ne samy sebou, nýbrž prostřednictvím rodinného společenství, ve kterém byly zplozeny.“ Proto otcovská moc je takové povahy, že nemůže býti ani potlačena, ani pohlcena státem, poněvadž má týž princip společně se životem lidstva.

Skutečné nesporné právo rodiny bylo mnohokrát uznáno právně národy, u kterých je

v úctě přirozené právo v zákonodárství. Abychom uvedli jen jeden případ z nejnovějších!

Nejvyšší soudní dvůr Spojených států amerických prohlásil v jednom důležitém sporu: „Státu nepatří žádné všeobecné právo stanovit jednotný způsob výchovy pro mládež a nutiti, aby přijímala výchovu toliko ve školách veřejných. Dítě není tvor patřící jen státu, ti, kdož je vychovávají a vedou, mají právo spojené s vysokou povinností, aby vychovávali je a připravovali k plnění jeho povinnosti.“ (U. S. Supreme Court Decision in the Oregon Schools Cares June 1. 1925.)

Druhá námitka:

„Škola má býti jednotná. Jsme jeden stát, jeden národ, a proto též má býti jedna škola pro všechny občany. Škola náboženská by vedla k nesnášenlivosti, což by bylo ke škodě státu a národa.“

Odpovídáme: Jednota není uniformovanost. Pravá vnitřní jednota záleží v tom, že občané jsou mravně charakterní lidé, ochotní pro dobro vlasti přinášeti oběti. Takové občany však vychovává jen škola náboženská, jak jsme již dokázali. Právě škola smíšená svádí k nesnášenlivosti. Mohu to potvrditi sám. Byl jsem vychován na gymnasiu katolickém; když jsme přišli na universitu, žasli jsme nad tím, jak

bojovní byli maturanti přicházející z ústavů smíšených.

Třetí námitka:

„Chceme vysvoboditi školu z nadvlády církve.“

Odpověď: Podle této námítky se zdá, jakoby Církev byla nějakou mocí cizí, která se neoprávněně míchá do záležitostí čistě státních. — Avšak: Kdo je Církev? Církev není papež, Církev nejsou jen kněží, Církev tvoří všichni její údové. Každý pokřtěný člověk je částí Církve. I my, občané státu. A jelikož my jsme tou Církví, nemůže býti Církev žádnou cizí mocí. Chceme-li, aby Církev uplatnila svůj vliv ve škole, nežádáme nic jiného než uplatnění našich náboženských a občanských práv.

Mluví-li papež jménem Církve, nemluví za sebe, nemluví za Valikánský stát, nemluví za jiné národy, nýbrž mluví jménem nás katolíků.

Čtvrtá námitka:

„Vyučování ve škole nesmí býti v rozporu s výsledky vědeckého badání. A v náboženství se dětem vypravují věci, které se přičí vědě.“

Odpověď: Kdo to tvrdí, nemá nárok na jméno vzdělaného člověka.

Slyšte hlasy vynikajících vědeckých pracovníků:

Universitní profesor dr. J. Drachovský řekl na letoším III. akademickém týdnu: Bez lásky

k bližnímu není žádného šťastného splutí. Každý to uznává, ale nikdo nesáhne na kořen zla. Láska k bližnímu není možná bez víry v Boha. **Cesta k lepšímu životu je cestou víry v Boha.**

Universitní profesor lékař **dr. Mareš** praví: „Věda nenahradí a nemůže nahraditi nikdy náboženství, neudělá je proto také zbytečným.“ (Přehled 1904, 112.)

President České akademie **prof. dr. J. B. Foerster**: „Našemu životu chybí pevný mravní základ, který může poskytnouti pouze víra a náboženství. Dnešní člověk přímo se vyhýbá jménu a pojmu Boha a proto mu schází **pevná opora**. Nikde na světě není nic trvalého bez Boha. Proto lidstvo stává se třtinou větrem se klátící, kolísá a kráčí jako po rašelině. Jen láska dovede obroditi svět, ne neblahý materialism a sobectví. Všichni velcí duchové přiznávali se vždy ke své víře v Boha. To usměrňovalo jejich dílo — k Bohu. Nevrátí se na zemi klid, duševní rovnováha, plodná činnost a zdárná spolupráce, pokud si lidé nepodají křesťansky ruce.“

Sněm vatikánský prohlásil: „Víra a rozum nejen si nemohou nikdy odporovati, nýbrž pomáhají si vzájemně, poněvadž prostý rozum dokazuje základy víry a osvícen jejím světlem, pěstuje vědu věcí božských, zatím co víra

osvobozuje a chrání od bludů rozum a obohacuje jej rozmanitými vědomostmi. -- Proto je Církev vzdálena toho, aby se stavěla proti pěstování umění a lidských nauk, které v mnohých případech podporuje a šíří. Proto uznává a nepohrdá výhodami, jež skýtají životu lidstva; opakuje též, že ony, jako pocházející od Boha, Dárce poznání, tak, jsou-li správně vykládány, vedou k Bohu s jeho milostí. A Církev nikterak nebrání, aby tyto vědy, každá ve svém oboru, se řídily i vlastními zákony i vlastními metodami a uznávši tu oprávněnou svobodu, pečlivě přihlíží, aby dobrodružně se nestavěly proti nauce křesťanské a tak neupadly v blud, nebo nepřekročily svých hranic a nepřešly na pole víry a nezkalily jí.“ (Conc. Vat. Sess. 3. cap. 4.)

Významná jsou dnes i u nás slova, která pravil bývalý angl. premierministr Lord Salisbury v New Portu: „Žádám, aby každý měl příležitost své dítky vychovávat ve svém náboženství na místo bezduchých frází, jimiž má býti ve veřejných školách náboženství nahrazeno. Žádám, aby všechna vyznání směla svoji mládež vychovávat dle své víry a nikoli dle ubohého systému jakéhosi všeobecného náboženského vychovávání.“

Pátá námitka:

„Škola má státi nad politikou. Vliv politiky na školu působí rušivě. Nechceme, aby škola byla

zpolitisována; pak by každá strana mohla žádati svoji školu."

O d p o v ě ě: Právě naopak! Dosud byla škola přístupna politickým vlivům, ale my ji chceme odpolitisovati. — Nám je náboženství milionkrát víc než kterákoliv stranická politika. Proto se nestotožňujeme se žádnou politickou stranou, nýbrž obracíme se na všechny věřící, ať jsou v kterékoliv straně; obracíme se na všechny, kteří bolestnou zkušeností poznali, že mravní výchova bez náboženství je nemožná; obracíme se na všechny, kteří už dál nemohou snést diktaturu několika bezvěrců, proti převážné většině občanů věřících.

VI. Náš život k pokřesťanění školy.

1. Milost. Kterýsi generál prý řekl: „K válčení je na prvním místě třeba peněz, na druhém místě peněz a na třetím místě peněz.“

Pro náš boj o katolickou školu potřebujeme na prvním, druhém a třetím místě milost.

Milost je náš válečný kapitál, a naše záruka, že jistě zvítězíme. Naši nepřátelé tohoto prostředku nemají a proto budou poraženi. A kdyby měli peněžní kapitál celého světa, a kdyby nás vraždili krutostí Neronovou, nic jim to nepomůže. Milost je mocnější! — Proto modleme se! — Modlete se s **děťmi!**

Přidejte k večerní modlitbě ještě Otčenáš s prosbou :

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, přijď království tvé do našich škol!

Modlitba nevinných dětí proniká oblaky.

Přes sto tisíc dětí odebírá časopis „Dětská Neděle“ a jsou naváděny, aby se modlily denně na tento úmysl. Je-li možno, aby modlitba této stotisícové armády zůstala nevyslyšena ?

Ještě účinnější je modlitba spojená s oběťmi. Proto jsou našimi nejmnocnějšími pomocníky: **nemocní a trpící**. Prosíme důstojné pány a naše horlitele, aby v každé farnosti vyhledali nemocné a je poprosili, aby své bolesti a svá utrpení obětovali na úmysl pokřesťanění škol. Napište nám, kolik nemocných se vám hlásilo. Pošleme každému zdarma pěkný diplom, obrázek a modlitbu.

Kněžská sobota — učitelské pondělí.

Jde světem pěkná myšlenka: aby věřící v sobotu po prvním pátku v měsíci obětovali sv. přijímání, modlitby a oběti za kněze, aby jim Bůh dal ducha pravé horlivosti a okněze, abychom měli dostatek svatých kněží. — Jistě je to pěkná myšlenka a přejeme si, aby se rozšířila po celém světě a aby věřící si uvě-

domili, že i oni mají zodpovědnost za stav kněžský.

Avšak není stav učitelský vedle stavu kněžského jeden z nejdůležitějších? Učitel má úžasnou moc a tím i zodpovědnost. Býti vůdcem duší!

Co by nám pomohla katolická škola, kdybychom neměli katolických učitelů? Správně mi píše učitel: „Pro mne učitel katolík není ten, kdo se jen s dětmi modlí a strpí ve třídě kříž, ale ten, kdo životem, celou svou bytostí hlásá Krista.“

Proto navrhuji, aby ti, kdo světí první pátek a konají kněžskou sobotu, obětovali v pondělí po prvním pátku své modlitby, mši sv. a sv. přijímání za učitele a za učitelský dorost, abychom měli dostatek hodných, zmužilých učitelů, kteří z víry žijí a ducha víry vlévají do dětí! Exerciční dům v Hlučíně vydá vhodné modlitby (viz na konci této brožurky.)

2. Rozšiřujte myšlenku náboženské školy!

Kde sto lidí křičí, ale statisíce jich mlčí, tam je stále slyšeti pouze oněch sto. Připravme dobu, kdy promluví statisíce!

Miliony věřících lidí máme v republice a oni se dají zotročiti od hrstky bezvěrců. Probudme je. Rozšiřujme mezi nimi tuto brožurku

o škole. V milionech by se měly rozšířiti laciné letáky o škole na př. „Zachraňme mládež!“ (Posel Pravdy č. 36, cena 100 kusů 3 Kč); „Jakou školu chtějí nevěrci?“ (1-20 cena 100 kusů Kč 2); „Posílají děti do náboženství?“ (1-22 cena 100 kusů 4 Kč); modlitba dítěte za učitele (m-11 cena 100 kusů 2 Kč); modlitba o dobrého učitele (m-12 cena 100 kusů 2 Kč). Každý horlivý katolík by měl několik korun obětovati, aby laciné tiskoviny rozšířil i mezi vlažnými katolíky.

Hleďme myšlenky této brožurky rozšířiti i mezi věřícími nekatolíky. Boj o školu je boj mezi vírou a nevěrou! Proto musí všichni věřící státi v jednotné frontě proti nevěře!

Pečujme o dorost učitelský! — Katoličtí učitelé mají svoje prázdninové kursy, na nichž se vzdělávají. Katoličtí akademici mají svůj vzdělávací tábor v Dalečíně a svoje akademické týdny. — Kdy budeme míti podobné vzdělávací prázdninové tábory pro studenty a učitelský dorost? Nenajde se několik mecenášů, kteří by podnik financovali?

První školou je rodina.

Včera jsem měl rozhovor s horlivým knězem. Hájil jsem stanovisko, že naší nejdůležitější otázkou je otázka školská. On však odpovéděl: „Co by pomohlo, kdybychom i měli

katolickou školu, ale neměli bychom katolickou rodinu.“ První a nejdůležitější školou je rodina.

Nemůžeme čekat až budeme mít katolickou školu. **Už dnes** musí každý katolík pomáhat ve výchově naší mládeže. **Jenom dvě hodiny náboženství týdně** mají děti, a na třicet hodin, v nichž se může zničit, co bylo v náboženství zaseto.

Ulehčete knězi vyučování náboženství!

1. Postarejte se o to, aby dítě mělo katechismus a biblickou dějepравu. Tyto knihy nejsou jenom učebnicemi pro děti, nýbrž knihami života. Proto si je kupte a mějte je v úctě i ve své rodině.

2. Opakujte s dětmi, co se učily v náboženství! Vám to nic neuškodí, naopak, budete z toho mít veliký prospěch. Čím více kdo víru zná, tím více ji miluje!

3. Posílejte děti na kázání a dbejte toho, aby se z něho něčemu naučily pro život.

4. Kupte dětem knihu „Šťastné děti“ a čtěte v ní s nimi každý večer. Sv. František Saleský nazval životopisy svatých: živým katechismem. Katechismus nám praví, jak máme žít, avšak světci nám to ukazují živým příkladem, a příklad působí přímo na srdce a povzbuzuje k následování.

Pozor! Našim čtenářům nabízíme až do vánoc zvláštní výhody: Kniha o 780 stranách s mnohými obrázky i barevnými v celoplátěné vazbě stojí jen 14.80 Kč (místo 16 Kč). K tomu ještě zvláštní slevy při hromadných objednávkách: Objednáte-li 5 expl. 10 %, při 10 expl. 20 % slevy. Adresa pro objednávky: Exerciční dům, Hlučín. Tytéž slevy platí až do vánoc také pro knihu „Naše Světla“.

Závěr.

Před jedenácti roky vydali biskupové Č. S. R. pastýřský list o katolické škole. List končil slovy:

„Zachraňte školu od hrozícího odkřesťanění, jinak by byla budoucnost našeho národa bez Božího požehnání! Na konci svého kázání na hoře vypravuje Kristus Pán podobenství o muži pošetilém, jenž postavil svůj dům na písku; vichřice a povodeň dům ten zbořily. Tomuto muži pošetilému se podobají všichni národové, kteří výchovu své mládeže zakládají na chabé světské morálce. Kristus Pán však vypravoval též o muži moudrém, jenž dům svůj postavil na skále. „I spadl příval a přišly řeky a zaváli větrové a obořili se na ten dům; a nepadl, neboť byl založen na skále.“ (Mat. 7, 25.) Tak jednají národové, kteří vychová-

vají svou mládež podle křesťanské víry. Záchranu před anarchií naleznou křesťanští národové toliko v Kristu, neboť „není v nikom jiném spasení!“ (Skutk. 4, 12.) Amen.

Tehdy byl hlas biskupů hlas volajícího na poušti. Dnes se z části již splnilo, čeho tehdy biskupové se obávali. Dnes je již půda připravena, aby símě pravdy vzešlo a rostlo. Nuže, dělníci Boží, dejte se do práce!

Modlitba dítěte za učitele.

Ó Bože, moji učitelé se namáhají, aby mne vzdělali a vychovali. Nikdy jim nemohu za to se dostatečně odměniti. Proto Tě prosím, buď jim Ty sám štědrým odplatitelem. Uděl jim své milosti, aby nás vyučovali pravdě a pravdou nás vedli k Tobě, který jsi Světlo věčné.

Pomáhej jim, aby nás naučili milovati dobré a ukazovali nám cestu k pravé radosti. Dej, ať z nás vychovají dítky Boží, abychom zde na světě žili ctnostně a tam v nebi se s nimi věčně radovali. Amen.

(Tuto modlitbu vydá Exerciční dům jako samostatný výtisk. Cena 100 kusů 2 Kč.)

Modlitba za dobré učitele.

Ježíši, Pastýři dobrý, Ty jsi cesta, pravda a život. Ty víš, jak těžký a zodpovědný je úřad učitelský! Proto tě prosíme, dej nám dobré učitele! Veď ty, které jsi povolal, správnou cestou k pravdě a k životu. Dej, ať se připraví k svému svatému povolání pilným studiem a ctnostným životem, aby splnili úkol svého života a mnoho dětských duší přivedli k Tobě, jenž jsi blaženost a život věčný. Amen.

*

Nejsvětější Srdce Ježíšovo, přijď
království tvé do našich škol!

Imprimi potest. Pragae, die 17. X. 1935. P. J. Harderka, C. Ss. R., Sup. Prov. Imprimatur Nr. 17.089.
Olomucii, die 18. X. 1935. Dr. Joannes Martinů,
vicarius generalis.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydal Exerciční dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. — Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. — Tiskla Slezská lidová tiskárna v Opavě, Dolní náměstí čís. 18.

Veledůstojným pánům katechetům

K ulehčení náboženské výchovy dětí jsme vydali tyto drobné laciné tiskoviny:

L-5	}	dopis rodičům dětí, které se připravují k prvnímu sv. přijímání	
L-6		Cena 2 x 25 kusů Kč 4.—	
L-7		zápisník děti Svatov. 100 kusů Kč 5.—	
O-2		modlitba za zpovědníka	
		Cena 100 kusů Kč 10.—	
O-6		modlitba rodičů za dítě, které se připravuje k prvnímu sv. přijímání	
		Cena 50 kusů Kč 5.—	
O-7		modlitba dítěte, které se připravuje k prvnímu sv. přijímání	
		Cena 50 kusů Kč 5.—	
O-8		modlitba za kněze	
		Cena 100 kusů Kč 5.—	
m-6		modlitby k sv. zpovědi pro děti	
		Cena 100 kusů Kč 5.—	
m-11		modlitba dítěte za učitele	} Cena 100 kusů 3 Kč
m-12		modlitba o dobré učitele	
m-15		modlitby k sv. přijímání pro děti	
		Cena 100 kusů Kč 5.—	
m-21		Adorace pro děti 1 kus 25 hal.	
m-29		modl. knížka „Jdu k Bohu“ 1 kus 50 hal.	
m-35		letáček „Prázdniny“ 100 kusů Kč 5.—	
m-37		pob. děti vyst. ze školy. 1 kus 25 hal.	

Organisace pro katol.školu jsou

**MATICE CYRILOMETODĚJSKÁ
(MCM) OLOMOUČ**

vydává časopis

RODINA A ŠKOLA

Předplatné 2,- Kč

Nepolitickou školskou
organizací pro Čechy jest

**Sdružení katolických rodičů
a přátel křesťanské výchovy.**

Ústředí Praha II., Bredovská 3

Apoštolát ligy přátel škol,

podle Božského Srdce Ježíšova, který pracuje
pro katolickou školu.

Programem ligy Přátel škol jest:

1. Modlit se denně aspoň jeden p o v z d e c h za katolické školy; týdně se aspoň jednou pomodlit modlitbu za katolické školy.

2. Žádat důrazně a přímo školy podle předpisů církevních a nikdy nepodporovat stranu, která není pro náboženskou školu.

3. Přesvědčovat lidi při každé vhodné příležitosti (slovem nebo tiskem) o významu a o potřebě náboženské školy a výchovy, a proto všemožně šířit „Apoštolát Ligy katol. škol“.

4. Podporovat ze vší síly — mravně i hmotně — každé hnutí, podnik nebo akci za školy podle Božského Srdce Ježíšova.

Modlitba za katolické školy:

Božský Příteli dítek, nejsladší Ježíši, Tvým miláčkům, našim nevinným dítkám, hrozí velké nebezpečí: protináboženské živly chtějí je zbavit „beznáboženskými“ školami drahocenného pokladu sv. víry. Proto Tě vroucně prosíme, Božské Srdce Ježíšovo, zachraň nám dítky od školy beznáboženské!

Matko Boží, pomáhej nám v tomto boji!
Obrázky Srdce Páně s modlitbami za katolické školy vydaly Školské sestry O. S. F., Praha XII., Korunní 4.

O VÝCHOVĚ A SEBEVÝCHOVĚ

- 4. Šťastná rodina.
- 14. V bouřích mládí. (O ctnosti sv. čistoty.)
- 15. Tak ne! (O výchově.)
- 19. Výchova dítěte.
- 21. Nedej se! (O sebevýchově mládeže.)
- 69. Katolická škola.
- 91. Od 17. do 24. (pro jinochy).
- 93. Naše chybičky.
- 94. Naše chybičky II.
- 97. Běda vám, bohatým!
- 99. Hřích.
- 101. Co nám zachová mládí.
- 110. Tajemství svatých.
- 116. Kam uteku?
- 184. Katolická nemoc.
- 187. Jak zbohatnu.
- 190. Jádro katol. náboženství.
- 222. Dítka před svatostánkem. (Doba vánoční a postní.)
- 225. Dítka před svatostánkem. (Doba velikonoční a svatodušní.)
- 226. Kristus vůdce z bídy.
- 233. Děti hladem umírají.